389L0299

Nr L 124/16 *EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING* 5.5.89

RÅDETS DIREKTIV

av den 17 april 1989

om kapitalbasen i kreditinstitut

(89/299/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt första och tredje meningen av artikel 57.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

i samarbete med Europaparlamentet ([2]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([3]),

och med beaktande av följande:

Allmänt tillämpade normer i fråga om kapitalbasen i kreditinstitut utgör en avgörande faktor vid upprättandet av en inre marknad inom banksektorn, eftersom kapitalbasen gör det möjligt att säkra kontinuitet i kreditinstitutens verksamhet och att skydda sparmedel. En harmonisering av normerna förstärker tillsynen av kreditinstituten och bidrar till en fortsatt samordning inom banksektorn, särskilt i fråga om tillsynen av större risker och av kapitaltäckning.

Sådana normer skall gälla för alla kreditinstitut som auktoriserats inom gemenskapen.

Ett kreditinstituts kapitalbas kan täcka förluster som inte motsvaras av tillräckligt stora vinster. Kapitalbasen kan också tjäna som ett viktigt mätinstrument för de behöriga myndigheterna, särskilt när det gäller bedömningen av kreditinstitutens soliditet samt för andra tillsynsändamål.

Inom en gemensam bankmarknad konkurrerar kreditinstituten direkt med varandra, och de definitioner och normer som hänför sig till kapitalbasen skall därför vara enhetliga. Med hänsyn till detta kan det inte vara enbart medlemsstaternas sak att bestämma kriterierna för kapitalbasens sammansättning. Gemenskapens intressen tillvaratas bäst genom införande av enhetliga, grundläggande normer, eftersom man därmed kan förebygga konkurrensstörningar och samtidigt stärka bankväsendet inom gemenskapen.

I den definition som läggs fast i detta direktiv ingår de flesta tänkbara poster och kvalificerande beloppsgränser, på ett sätt som ger medlemsstaterna möjlighet att utnyttja samtliga eller endast vissa av dessa poster eller att fastställa lägre gränsvärden.

I detta direktiv anges närmare kriterier för vissa poster i kapitalbasen, varvid gäller att medlemsstaterna har frihet att tillämpa strängare regler.

I inledningsskedet definieras de enhetliga, grundläggande normerna mer allmänt för att kunna omfatta samtliga poster som ingår i kapitalbasen i de olika medlemsstaterna.

I detta direktiv görs åtskillnad, alltefter den typ av poster som ingår i kapitalbasen, mellan å ena sidan poster som utgör primärt kapital och, å andra sidan, poster som utgör supplementärt kapital.

På grund av den särskilda karaktären hos reserveringar för allmänna risker i bankrörelse, skall denna post tillsvidare ingå i det primära kapitalet. Snarast möjligt efter det att detta direktiv genomförts bör dock beslut fattas om hur det slutgiltigt skall förfaras med denna post. Härvid bör hänsyn tas till resultaten av de diskussioner i frågan som ägt rum på internationell nivå.

För att beakta det förhållandet att de poster som utgör det supplementära kapitalet inte är av samma slag som de, som ingår i det primära kapitalet, skall de förstnämnda inte räknas in i kapitalbasen med ett större sammanlagt belopp än som motsvarar det primära kapitalet. Vidare skall summan av vissa poster i det supplementära kapitalet medräknas med ett belopp motsvarande högst hälften av det primära kapitalet.

Till undvikande av konkurrensstörningar får offentliga kreditinstitut inte i sin kapitalbas inräkna garantiförbindelser som utställts av medlemsstaterna eller lokala myndigheter. För Belgien bör dock en övergångsperiod fram till den 31 december 1994 gälla, detta för att ge berörda institut möjlighet att anpassa sig till de nya villkoren genom en ändring av sina stadgar.

Närhelst det inom ramen för tillsyn är nödvändigt att bestämma den gruppbaserade kapitalbasen inom en bankkoncern, skall beräkningen utföras i enlighet med bestämmelserna i rådets direktiv 83/350/EEG av den 13 juni 1983 om gruppbaserad tillsyn över kreditinstitut ([4]). Nämnda direktiv ger medlemsstaterna utrymme för tolk-

([1]) EGT nr C 243, 27.9.1986, s. 4 och EGT nr C 32, 5.2.1988, s. 2.
([2]) EGT nr C 246, 14.9.1987, s. 72 och EGT nr C 96, 17.4.1989.
([3]) EGT nr C 180, 8.7.1987, s. 51.

([4]) EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 18.

ning i fråga om den tekniska utformningen av tillämpningsbestämmelser, något som bör ske i det föreliggande direktivets anda. Det förstnämnda direktivet är för närvarande föremål för revidering med ökad harmonisering som målsättning.

De närmare redovisningsmetoder som skall användas vid beräkning av ett kreditinsituts kapitalbas skall stå i överensstämmelse med bestämmelserna i rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut ([1]), vilket direktiv är i vissa avseenden anpassat till bestämmelserna i rådets direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning ([2]). Intill dess bestämmelserna i ovannämnda direktiv har överförts till medlemsstaternas lagstiftning, skall det överlåtas till medlemsstaterna att själva avgöra vilka redovisningsmetoder som skall användas vid beräkning av kapitalbasen.

Detta direktiv ingår som ett led i vidare internationella strävanden att undanröja skillnader mellan viktigare länders kapitalbasregler.

Åtgärder för att efterleva definitionerna i detta direktiv skall vidtas senast vid ikraftträdande av åtgärder för tillämpning av det kommande direktivet om harmonisering av kapitaltäckningsgrad.

Kommissionen kommer att utarbeta en rapport och periodiskt ta upp detta direktiv till förnyat övervägande i avsikt att skärpa dess bestämmelser och därmed uppnå ökad samstämmighet när det gäller en gemensam definition av kapitalbasen. En sådan ökad samstämmighet kommer att ge förutsättningar för enhetlighet i fråga om kapitalbasen hos gemenskapens kreditinstitut.

Vissa tekniska och terminologiska ändringar i direktivet kommer sannolikt att behövas med hänsyn till den snabba utvecklingen på de finansiella marknaderna. I avvaktan på ett förslag från kommissionen, vilket, med hänsyn tagen till de särskilda förhållandena som råder inom banksektorn, skall medge en mer ändamålsenlig ordning för genomförande av detta direktiv, förbehåller sig rådet rätt att vidta sådana åtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Räckvidd

1. Närhelst en medlemsstat i lag eller annan författning, antagen för genomförande av gemenskapslagstiftning avseende tillsyn över verksamma kreditinstitut, använder uttrycket kapitalbas eller hänvisar till begreppet kapitalbas, skall uttrycket eller begreppet stå i överensstämmelse med den definition som ges i följande artiklar.

2. I detta direktiv avses med *kreditinstitut* sådana institut som omfattas av direktiv 77/780/EEG ([3]), senast ändrat genom direktiv 86/524/EEG ([4]).

([1]) EGT nr L 372, 31.12.1986, s. 1.
([2]) EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 1.
([3]) EGT nr L 322, 17.12.1977, s. 30.
([4]) EGT nr L 309, 4.11.1986, s. 15.

Artikel 2

Allmänna principer

1. Med iakttagande av de begränsningar som föreskrivs i artikel 6 skall ett kreditinstituts icke-gruppbaserade kapitalbas utgöras av följande:

1) Kapital som avses i artikel 22 i direktiv 86/635/EEG, till den del det är inbetalt, samt överkurs vid aktieemission, dock med undantag för kumulativa preferensaktier.

2) Reserver som avses i artikel 23 i direktiv 86/635/EEG samt balanserad vinst och förlust från föregående räkenskapsår. Medlemsstaterna får medge kreditinstitut att inräkna interimsöverskott redan innan stämmobeslut föreligger, dock endast om sådant överskott verifierats av de för revision ansvariga och förutsatt att de behöriga myndigheterna finner det styrkt att beloppet räknats fram enligt de principer som anges i direktiv 86/635/EEG och att det beräknats netto, efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar.

3) Uppskrivningsfond som avses i artikel 33 i rådets direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag ([5]), senast ändrat genom direktiv 84/569/EEG ([6]).

4) Sådana reserveringar för allmänna risker i bankrörelse som avses i artikel 38 i direktiv 86/635/EEG.

5) Värderegleringskonton som avses i artikel 37.2 i direktiv 86/635/EEG.

6) Övriga poster som avses i artikel 3.

7) Förpliktelser som gäller för medlemmar i kreditinstitut, bildade som kooperativa institut, och solidariska förpliktelser för låntagare hos vissa institut av sådan fondkaraktär som avses i artikel 4.1.

8) Kumulativa preferensaktier med bestämd löptid samt sådana skuldförbindelser med efterställd rätt till betalning som avses i artikel 4.3.

Avdrag för följande poster skall ske i enlighet med artikel 6:

9) Kreditinstituts innehav av egna aktier till bokföringsvärde.

10) Immateriella anläggningstillgångar som avses i artikel 4.9 ("tillgångar") i direktiv 86/635/EEG.

11) Reella förluster under löpande räkenskapsår.

([5]) EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.
([6]) EGT nr L 314, 4.12.1984, s. 28.

12) Sådana ägarposter i andra kreditinstitut och finansiella institut som motsvarar mer än 10 % av dessa instituts kapital, samt fordringar med efterställd rätt till betalning och sådana i artikel 3 nämnda instrument som ett kreditinstitut innehar hos andra kreditinstitut och finansiella institut, i vilka kreditinstitutet har en ägarandel som i varje enskilt fall motsvarar mer än 10 % av kapitalet.

I fall då aktier i ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut innehas tillfälligt, i syfte att ge finansiellt bistånd för att rekonstruera och rädda institutet, får tillsynsmyndigheten bortse från denna bestämmelse.

13) Ägarposter i andra kreditinstitut och finansiella institut, motsvarande högst 10 % av respektive instituts kapital, fordringar med efterställd rätt till betalning samt sådana i artikel 3 nämnda instrument som ett kreditinstitut innehar hos andra kreditinstitut och finansiella institut än dem som avses i punkt 12 och som tillsammans överstiger 10 % av det egna institutets kapitalbas beräknad före avdrag för posterna 12 och 13.

Intill dess bestämmelserna om sammanställning samordnats ytterligare får medlemsstaterna förordna att moderföretag, som är föremål för gruppbaserad tillsyn, vid beräkning av den egna icke gruppbaserade kapitalbasen inte behöver göra avdrag för ägarposter i andra kreditinstitut eller finansiella institut som omfattas av sammanställningen. Denna bestämmelse skall gälla för alla tillsynsregler som harmoniserats genom gemenskaps-lagstiftning.

2. Kapitalbasbegreppet så som definierat i punkt 1.1—1.8 omfattar de flesta tänkbara poster och gränsbelopp. Medlemsstaterna skall ha frihet att besluta i vad mån dessa poster skall användas, huruvida lägre gränsvärden skall gälla, samt huruvida avdrag skall ske för andra poster än dem som angivits i punkt 1.9—1.13. Medlemsstaterna skall dock eftersträva ökad enhetlighet i syfte att åstadkomma en gemensam definition av kapitalbasbegreppet.

För att nå detta mål skall kommissionen senast tre år efter det datum som sägs i artikel 9.1 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, i förekommande fall kompletterat med sådana förslag till ändringar som kommissionen finner erforderliga. Inom fem år efter det datum som sägs i artikel 9.1 skall rådet med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och i samarbete med Europaparlamentet samt efter samråd med Ekonomiska och sociala komittén, göra en översyn av definitionen av kapitalbasbegreppet, med en enhetligt tillämpad gemensam definition som målsättning.

3. De poster som anges i punkt 1.1—1.5 skall stå till ett kreditinstituts förfogande för obegränsad och omedelbar användning till täckning av risker eller förluster när sådana uppkommer. Beloppet skall anges netto efter avräkning av varje skattepålaga som kan förutses när beräkningen görs, eller vara vederbörligen justerat i förhållande till hur mycket skatten minskar det belopp som kan användas till täckning av risker eller förluster.

Artikel 3

Övriga poster som avses i artikel 2.1.6

1. Det av en medlemsstat använda kapitalbasbegreppet får innefatta även övriga poster, oavsett deras juridiska eller redovisningsmässiga benämningar, förutsatt att dessa har följande egenskaper:

a) De kan fritt nyttjas av kreditinstitutet till täckning av normala risker i bankrörelse i fall där förlust eller nedgång i kapitalet ännu inte har konstaterats.

b) De framgår av kreditinstitutets internredovisning.

c) Deras storlek är fastställd av kreditinstitutets verkställande ledning, är reviderad av fristående revisorer, tillkännagiven för de behöriga myndigheterna och underkastad dessas tillsyn. I fråga om revision kan den interna revisionen få anses interimistiskt uppfylla ovannämnda krav till dess gemenskapsbestämmelser om obligatorisk extern revision genomförts.

2. Värdepapper med obegränsad löptid och andra instrument kan också godtas som övriga poster om de uppfyller följande villkor:

a) De skall inte kunna återbetalas på innehavarens initiativ eller utan tillsynsmyndighetens förhandsgodkännande.

b) I låneavtalet skall kreditinstitutet tillförsäkras möjlighet att uppskjuta betalning av skuldräntan.

c) Långivarens fordran på kreditinstitutet skall vara helt efterställd samtliga fordringar vars rätt till betalning ej är efterställd.

d) De handlingar, i vilka emissionsvillkoren anges, skall innehålla en bestämmelse om att skuld och obetald ränta skall kunna tas i anspråk till täckning av förluster, under det att kreditinstitutet skall medges möjlighet att fortsätta sin verksamhet.

e) Endast till fullo inbetalt belopp får medräknas.

Härutöver får medräknas andra kumulativa preferensaktier än sådana som avses i artikel 2.1.8.

Artikel 4

1. Förpliktelser som gäller för medlemmar i kreditinstitut, bildade i form av kooperativa institut som avses i artikel 2.1.7, skall inbegripa ansvarighet för tecknat, ännu ej inbetalt kapital, samt skyldighet att utan rätt till återbetalning tillskjuta ytterligare medel när förlust uppkommit hos kreditinstitutet, i vilket fall det skall kunna krävas omedelbar inbetalning av sådana medel.

Detsamma skall gälla i fråga om solidarisk ansvarighet som åvilar låntagare hos kreditinstitut av fondkaraktär.

Alla sådana poster får medräknas i kapitalbasen i den utsträckning de enligt nationell lagstiftning kan ingå i kapitalbasen för ifrågavarande institut.

2. Medlemsstaterna får inte i offentliga kreditinstituts kapitalbas inräkna garantiförbindelser som staten eller lokala myndigheter utställt till sådana institut.

För Belgien gäller dock undantag från detta förbud fram till den 31 december 1994.

3. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna får i kapitalbasen inräkna sådana kumulativa preferensaktier med begränsad löptid, som avses i artikel 2.1.8, samt sådana skuldförbindelser med efterställd rätt till betalning som avses i samma bestämmelse, förutsatt att det föreligger bindande avtal, enligt vilket sådana förbindelser vid kreditinstitutets konkurs eller likvidation efterställs alla andra borgenärers fordringar och inte återbetalas förrän alla andra samtidigt utestående skulder har reglerats.

Skuldförbindelser med efterställd rätt till betalning måste även uppfylla följande villkor:

a) Endast till fullo inbetalda belopp får medräknas.

b) Lånen skall ha en ursprunglig löptid av minst fem år, varefter de får återbetalas; om löptiden inte är bestämd skall återbetalning kunna ske först efter fem års uppsägningstid, med mindre lånen inte längre anses ingå i kapitalbasen eller förhandsmedgivande av behöriga myndigheter är särskilt föreskrivet för förtida återbetalning. De behöriga myndigheterna får medge förtida återbetalning av sådana lån, förutsatt att begäran härom görs på emittentens initiativ och att ifrågavarande kreditinstituts soliditet därmed inte påverkas.

c) Den del till vilken de får inräknas som eget kapital skall gradvis minskas under i vart fall de sista fem åren före förfallodagen.

d) Låneavtalet får inte innehålla någon bestämmelse om att skulden skall förfalla till betalning före avtalad förfallodag, under några andra särskilda omständigheter än då kreditinstitutet är föremål för likvidation.

Artikel 5

Intill dess närmare samordning av bestämmelserna om sammanställning kommit till stånd skall följande gälla:

1. När kapitalbasen beräknas på gruppbasis, skall gruppbaserade belopp, hänförliga till poster som angivits i artikel 2.1, användas i enlighet bestämmelserna i direktiv 83/350/EEG. Dessutom får följande poster, i de fall de är kreditposter ("negativa"), betraktas som gruppbaserade reserver vid beräkning av kapitalbasen:

   — Minoritetsintressen som avses i artikel 21 i direktiv 83/349/EEG, då metoden för global integration tilllämpas.

   — Sådana differenser vid första sammanställning som avses i artiklarna 19, 30 och 31 i direktiv 83/349/EEG.

   — Sådana omräkningsskillnader som avses i artikel 39.6 i direktiv 86/635/EEG.

   — Skillnader som uppkommer då vissa ägarintressen beaktas i enlighet med den metod som anges i artikel 33 i direktiv 83/349/EEG.

2. När ovannämnda poster är debetposter ("positiva") skall avdrag ske för dem vid beräkning av den gruppbaserade kapitalbasen.

Artikel 6

Avdragsposter och gränsvärden

1. För de poster som avses i artikel 2.1.3 och artikel 2.1.5—2.1.8 skall följande gränsvärden gälla:

a) Summan av posterna 3 och 5—8 får inte överstiga 100% av posterna 1 plus 2 minus 9, 10 och 11.

b) Summan av posterna 7 och 8 får inte överstiga 50% av posterna 1 plus 2 minus 9, 10 och 11.

c) Summan av posterna 12 och 13 skall dras ifrån summan av samtliga poster.

2. Den post som avses i artikel 2.1.4 skall utgöra en särskild kategori. Den skall tills vidare inräknas i kapitalbasen utan begränsning men får inte räknas med i den del av kapitalbasen som bestämmer utrymmet för posterna 3 och 5—8. Inom sex månader efter genomförande av detta direktiv skall kommissionen i den ordning som föreskrivs i artikel 8 föreslå en slutlig kategorisering av denna post som hänförlig till antingen primärt eller supplementärt kapital.

3. De gränsvärden som anges i punkt 1 skall iakttas från och med dagen för ikraftträdandet av bestämmelser för tillämpning av rådets direktiv om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut, dock senast den 1 januari 1993.

Kreditinstitut som överskrider dessa gränsvärden skall gradvis minska den omfattning i vilken de i artikel 2.1.3 och 2.1.5—2.1.8 nämnda posterna medräknas, så att angivna gränsvärden iakttas före ovannämnda datum.

4. De behöriga myndigheterna får medge kreditinstitut att överskrida gränsvärdet enligt punkt 1 under förhållanden som är exceptionella och av tillfällig natur.

Artikel 7

Det skall nöjaktigt styrkas inför de behöriga myndigheterna att de i artikel 2-6 angivna villkoren har uppfyllts.

Artikel 8

Med förbehåll för den i artikel 2.2 andra stycket angivna rapporten skall rådet, genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag som kommissionen avgivit, vidta de tekniska ändringar av detta direktiv som befinns nödvändiga för att

— förtydliga definitionerna för att uppnå enhetlig tillämpning av detta direktiv inom gemenskapen,

— förtydliga definitionerna för att vid direktivets tillämpning ta hänsyn till utvecklingen på de finansiella marknaderna, samt

— anpassa terminologin och definitionerna till senare utfärdade föreskrifter för kreditinstitut och dithörande områden.

Artikel 9

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att uppfylla detta direktiv senast den dag som angivits för ikraftträdande av bestämmelser för tillämpning av rådets direktiv om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut, dock senast den 1 januari 1993. De skall utan dröjsmål underrätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de viktigare bestämmelserna i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

3. Den i punkt 2 nämnda informationen skall dessutom innehålla en kommenterad underrättelse till kommissionen om de särskilda bestämmelser som införts, och om de poster som medlemsstaternas behöriga myndigheter valt att inräkna i kapitalbasen.

Artikel 10

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 17 april 1989.

På rådets vägnar

C. SOLCHAGA CATALAN

Ordförande